

Informacija o rezultatima pregovora i zaključivanju Ugovora o kreditu sa OPEC Fondom za međunarodni razvoj u vezi kreditiranja Zajma za razvojne politike (DPL aranžman - Development Policy Loan)

Vlada Crne Gore je, na sjednici održanoj 20. juna 2024. godine usvojila Informaciju o polaznim osnovama za pregovore sa OPEC Fondom za međunarodni razvoj u vezi kreditiranja Zajma za razvojne politike (DPL aranžman -Development Policy Loan) i donijela Zaključke broj 08-430/24-3383/2, od 20. juna 2024. godine. Predmetnim Zaključcima Vlada je zadužila Ministarstvo finansija da nastavi pregovore sa OPEC Fondom u vezi DPL aranžmana, kao i da o rezultatima pregovora povratno informiše Vladu.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija je u prethodnom periodu komuniciralo i pregovaralo sa OPEC Fondom u vezi uslova kreditiranja kao i usaglašavanja konačnog teksta predmetnog Ugovora o kreditu.

Na osnovu pregovora i kasnijih razgovora između ugovornih strana, dogovoreni su sledeći uslovi kreditnog aranžmana:

- Ugovor se zaključuje na iznos od 50 miliona eura sa rokom otplate od deset godina, pri čemu je predviđen grejs period od 18 meseci. Rok raspoloživosti kreditnih sredstava utvrđen je zaključno sa 31. decembrom 2024. godine.
- Definisana je varijabilna kamatna stopa koja se sastoji od šestomesečnog EURIBOR-a, uvećanog za maržu od 1%. Kamata će se obračunavati i plaćati polugodišnje, sa rokovima dospijeća svakog 15. maja i 15. novembra.
- Ugovorom je predviđena obaveza plaćanja "front and fee" naknade, odnosno naknade za obradu kredita, u iznosu od 0,25% ukupnog iznosa kredita. Naknada će se platiti najkasnije 90 dana od dana stupanja na snagu ugovora, iz kreditnih sredstava.
- Ugovor predviđa obavezu plaćanja "commitment fee" naknade, odnosno naknade na nepovučena sredstva, u iznosu od 0,25%, koja će se obračunavati polugodišnje, sa rokovima dospijeća svakog 15. maja i 15. novembra. Međutim, imajući u vidu da je predviđeno jednokratno povlačenje kredita, nakon potpisivanja Ugovora o kreditu, naknada na nepovučena sredstva se neće obračunavati i plaćati.
- Jedan od uslova za stupanje na snagu ugovora biće izdavanje pravnog mišljenja od strane Zaštitnika imovinko-pravnih interesa Crne Gore.

Naime, Ministarstvo finansija je u prethodnom periodu pregovaralo sa Svjetskom bankom, odnosno Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD) u cilju dodjele Zajma za razvojne politike (DPL aranžman-Development Policy Loan) kojim bi se obezbijedila dodatna sredstva za finansiranje budžeta odnosno stvaranje fiskalne rezerve. Odbor izvršnih direktora Grupacije Svjetske banke, na sjednici održanoj 4. oktobra 2024. godine, zvanično je odobrio kredit od 80 miliona eura za pomoć Crnoj Gori u jačanju fiskalne održivosti i promovisanju održivog razvoja.

Kreditni DPL zajam za 2024. godinu (prva tranša) od IBRD banke iznosi 80 miliona eura. Interesovanje za kreditnu podršku ovog aranžmana izrazile su i Francuska razvojna agencija (AFD) i OPEC međunarodni fond za razvoj u iznosu od po 50 miliona eura. Na ovaj način, ukupan kreditni iznos koji bi se obezbjedio kroz DPL aranžman u 2024. godini iznosi ukupno 180 miliona eura.

Ministarstvo finansija je okončalo pregovore sa Međunarodnom bankom za obnovu i razvoj (IBRD) i Francuskom agencijom za razvoj (AFD) u vezi sa predmetnim DPL kreditnim aranžmanom. Vlada Crne Gore je prihvatila uslove finansiranja i usaglašene tekstove oba ugovora o kreditu i ovlastila ministra finansija, Novicu Vukovića, da u ime Vlade potpiše iste.

Dugoročni zajmovi za razvojne politike (DPL) su finansijski instrumenti koje međunarodne finansijske institucije, poput Svjetske banke, pružaju zemljama u cilju podrške sprovođenju političkih i institucionalnih reformi. Cilj ovih zajmova je da pomognu zemljama u sprovođenju strukturalnih promjena koje će podstaći ekonomski rast i smanjenje siromaštva.

Ovaj tip kreditnog aranžmana predstavlja podršku političkim i institucionalnim reformama u oblastima kao što su ekonomski menadžment, upravljanje javnim sektorom, ljudski razvoj, infrastruktura i zaštita životne sredine. Cilj je stvaranje uslova za održiv razvoj i rast. Za razliku od tradicionalnih investicionih zajmova, DPL aranžmani se isplaćuju na osnovu sprovođenja specifičnih političkih mjera i reformi, a ne na osnovu završetka fizičkih investicija. Uspjeh DPL aranžmana mjeri se kroz indikatore performansi koji se dogovaraju između zemlje zajmoprimca i kreditora. Ovi indikatori prate napredak u sprovođenju reformi.

Priprema DPL-a uključuje dijagnostički rad kako bi se identifikovali ključni problemi u oblasti reformi javnih politika. Ovo se radi u bliskoj saradnji sa Vladom zemlje zajmoprimca. Kada je predlog zajma pripremljen, prolazi kroz proces odobravanja kod kreditora, koji uključuje recenzije različitih zainteresovanih strana i odbora direktora kreditora. Nakon odobrenja, zajmoprimac sprovodi dogovorene političke mjere, a kreditor prati napredak.

Da bi DPL aranžman bio realizovan, Crna Gora je prethodno morala ispuniti set preduslova definisanih u matrici javnih politika i rezultata. Ova matrica se fokusira na dva glavna stuba:

1. Jačanje fiskalne održivosti: Ovaj stub uključuje reforme koje imaju za cilj povećanje prihoda i poboljšanje fiskalne discipline. Konkretno uključuju uvođenje akciza na proizvode od šećera, kaka, sladoleda i negaziranih pića sa dodatkom šećera, kao i povećanje koncesionarskih naknada za online igre na sreću. Ove mjere su usvojene izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i Zakona o igrama na sreću. U cilju dalje fiskalne stabilizacije, povećana je minimalna akciza na duvan, usklađujući je sa standardima Evropske unije.

2. Omogućavanje održivog i zelenog ekonomskog rasta: Ovaj stub uključuje niz reformi usmjerenih na podršku zelenim inicijativama i održivom razvoju. To obuhvata jačanje upravljanja otpadom, uvođenje proširene šeme odgovornosti proizvođača, zabranu određenih plastičnih proizvoda za jednokratnu upotrebu, i usvajanje novog Zakona o šumama koji se fokusira na održivo gazdovanje šumama i razvoj drvne industrije. Takođe, zakonodavne promjene u oblasti energije imaju za cilj stvaranje tržišnog mehanizma za obnovljive izvore energije, uključujući sprovođenje aukcija za kapacitete obnovljive energije, čime se olakšavaju investicije u ovu oblast.

Pravni osnov za zaključenje DPL aranžmana predstavlja Zakon o budžetu Crne Gore za 2024. godinu i Odluka o zaduživanju Crne Gore za 2024. godinu, u kojim je navedeno da se Država u toku 2024. godine može zadužiti do 1.150 miliona eura za finansiranje nedostajućih sredstava i stvaranje fiskalne rezerve za 2025. godinu.